

ស្ទួល/កែវសីមា/អូររាំង

A1, A2, A3 & A4i

- ទេត្ត** : មណ្ឌលគីរី និង ក្រចេះ
- ស្រុក** : កែវសីមា អូររាំង និង ស្ទួល
- ផ្ទៃដី (ហិកតា)** : ២៥៧.៨៤៣
- រយៈកំពស់ (ម៉ែត្រ)** : ០ ដល់ ១.០៧០
- កូអរដោនេចំណុចកណ្តាល** : ១២°១៥' ជ ១០៧°០២' ក

ការពិពណ៌នាទីកន្លែង

តំបន់ IBA នេះ ស្ថិតនៅប៉ែកខាងត្បូងខេត្តមណ្ឌលគីរី និង ខេត្តក្រចេះ ដែលគ្របដណ្តប់ដោយព្រៃស្រោង និង ព្រៃពាក់កណ្តាលស្រោង ចាប់ពីដែនជំរកសត្វព្រៃស្ទួលប៉ែកនិរតីរហូតដល់ដែនជំរកសត្វព្រៃភ្នំណាមលាប៉ែកឥសាន ។ តំបន់នេះរវាងដែនជំរកទាំងពីរនេះភាគច្រើនស្ថិតនៅក្នុងតំបន់ព្រៃសម្បទានរបស់ក្រុមហ៊ុនសាមលីញូអិនធីណាសូណាល់ ។ តំបន់នេះបច្ចុប្បន្ន ក៏ត្រូវបានគ្រប់គ្រងជាតំបន់អភិរក្សជីវៈចម្រុះក្នុងប្រព័ន្ធព្រៃសម្បទាន ។ រុក្ខជាតិដុះក្នុងតំបន់ IBA នេះ មានលក្ខណៈជាព្រៃស្រោង និង ព្រៃពាក់កណ្តាលស្រោងដុះនៅលើភ្នំតូចៗ ហើយមានលំដាប់ថ្នាក់ឈានទៅជាព្រៃរេបេនៅប៉ែកនិរតី ប្រភេទរុក្ខជាតិគ្របដណ្តប់លើសលប់ គឺព្រៃពាក់កណ្តាលស្រោង ដែលមានរចនាសម្ព័ន្ធខុសគ្នាយ៉ាងខ្លាំងមានចាប់ព្រៃស្រោងដែលមានវិល្លីប្រយោង ដើមរិត (ដើមខ្លែង) វិល្លីផ្តៅ និង បន្ទាប់មកមានតំបន់វាលស្រឡះនៅស្រទាប់ក្រោម ។ នៅក្នុងដែនជំរកសត្វព្រៃស្ទួល ស្មៅដុះត្រង់កន្លែងទំនាបខ្លះ ជាពិសេសត្រពាំងត្រូវបានកាប់ឆ្ការ ។

តាមលទ្ធផលនៃការសិក្សាស្រាវជ្រាវថ្មីៗនេះបញ្ជាក់ថា តំបន់ IBA នេះ បានទ្រទ្រង់សត្វស្លាបបីប្រភេទដែលមានដែនកំណត់ ដែលគេបានរកឃើញក្នុងតំបន់ទំនាបខ្លះនៃប្រទេសកម្ពុជា និង តំបន់ភាគខាងត្បូងប្រទេសវៀតណាមរួមមាន ប្រភេទទទាទ្រូងលឿង មាន់ទៅប្រាក់ពណ៌ប្រផេះ-បៃតង និង ចាបដូនតាមុខប្រផេះ ។ តំបន់នេះបានទ្រទ្រង់ផងដែរនូវប្រភេទទទូលរងការគំរាមកំហែង និង ជិតរងគ្រោះក្នុងពិភពលោក ដូចជាភ្នែក ទាព្រៃស្លាបស កេងកងធំ និង ស្តេចកូលីត ។ ជាចុងក្រោយ តំបន់ដែលមានរយៈកំពស់ខ្ពស់ជាងស្ថិតនៅក្នុងភ្នំណាមលា (មានកំពស់រហូតដល់១.០៧០ម៉ែត្រ) បានទ្រទ្រង់ប្រភេទសត្វរស់នៅតំបន់ខ្ពង់រាបដែលតំបន់នោះត្រូវបានសិក្សាបានតែបន្តិចបន្តួចដូចគ្នាទៅនឹងតំបន់ជំរាលទាបៗនៃខ្ពង់រាបដាឡាត់នៅប៉ែកខាងកើតដែរ ។ តំបន់ទាំងនេះទ្រទ្រង់ប្រភេទពិចក្សាលម្អូលទ្រូងខ្មៅ ចកវិកក្សាលប្រផេះ និង ចាបដូនតាកំបោងភ្នែកខ្មៅ ។

ប្រភេទសត្វស្លាបសំខាន់ៗ

ឈ្មោះខ្មែរ	ឈ្មោះអង់គ្លេស	ឈ្មោះវិទ្យាសាស្ត្រ	លក្ខណៈវិនិច្ឆ័យ IBA
កេងកងធំ	Great Hornbill	<i>Buceros bicornis</i>	A1
ក្រោក	Green Peafowl	<i>Pavo muticus</i>	A1
ចាបដូនតាមុខប្រផេះ	Grey-faced Tit Babbler	<i>Macronous kelleyi</i>	A2
ចកវិកក្សាលប្រផេះ	White-cheeked Laughingthrush	<i>Garrulax vassali</i>	A2
ត្រងក់តូច	Lesser Adjutant	<i>Leptoptilos javanicus</i>	A1
ទទាទ្រូងលឿង	Orange-necked Partridge	<i>Arborophila davidi</i>	A1 A2

ទាព្រៃស្លាបស	White-winged Duck	<i>Cairina scutulata</i>	A1
មាន់ទៅប្រាក់ពណ៌ប្រផេះ-បៃតង	Germain's Peacock Pheasant	<i>Polyplectron germaini</i>	A1 A2
ស្តេចកូលីត	Siamese Fireback	<i>Lophura diardi</i>	A1
អកត្រីក្បាលប្រផេះ	Grey-headed Fish Eagle	<i>Ichthyophaga ichthyaetus</i>	A1

ប្រភេទសត្វប្រមូលផ្តុំក្នុងតំបន់មួយជាក់លាក់

មានសត្វស្លាប១០ប្រភេទរស់នៅក្នុងប្រភេទព្រៃតំបន់ភ្នំខ្ពស់ៗ ប្រាំពីរប្រភេទរស់នៅក្នុងប្រភេទព្រៃស្រោង និង មួយប្រភេទរស់ក្នុងប្រភេទព្រៃបោះ (សូមមើលតារាងឧបសម្ព័ន្ធ៤) ។

ប្រភេទបានជាតិទទួលរងការគំរាមកំហែងពិភពលោក

រញីប្រផេះ រញីភ្លើង ស្វាគ្រោស ស្វាត្រាម ស្វាអង្កត់ ស្វាព្រាម ស្វាក្រវ៉ាត់ និង ទោចផ្កាពស់លឿង ។

ប៊ី និង ពពួកក្រចកចំពោះទទួលរងការគំរាមកំហែងពិភពលោក

ដំរី ខ្លីង ទន្សោង និង កែវ ។

ប្រភេទអណ្តើក កន្ទាយ និង ក្រពើទទួលរងការគំរាមកំហែងពិភពលោក

អណ្តើកបិទមុខស្លឹកខ្មៅ អណ្តើកព្រិច អណ្តើកតឹកកាល់បន្ទាមួយ និង កន្ទាយអាស៊ី ។

ការគំរាមកំហែងលើជីវចម្រុះ

ការគំរាមកំហែងដែលកើតមានក្នុងតំបន់ IBA នេះ គឺការប្រមាញ់ដោយកាំភ្លើង និង អន្ទាក់ ។ ការប្រមាញ់បានផ្តោតលើក្រោក ដោយប្រភេទនេះមានតំលៃផ្នែកពាណិជ្ជកម្ម ។ បច្ចុប្បន្ន កិរិយាប្រមាញ់កើតមានក្នុងតំបន់បានថយចុះដោយសារលទ្ធផលនៃសកម្មភាពអភិរក្ស ។ ការគំរាមកំហែងចម្បងមួយទៀត គឺការកាប់ឈើ ។ ទោះជាមានការកាប់ឈើស្របច្បាប់នៅក្នុងតំបន់ជាក់លាក់ក៏ដោយ ក៏ក្នុងពេលថ្មីៗនេះសកម្មភាពនៃការកាប់ឈើខុសច្បាប់នៅតែកើតឡើង ហើយតំបន់នេះភាគច្រើនត្រូវបានកាប់តាំងពីអតីតកាល ដែលកន្លែងខ្លះទទួលរងការកាប់ឆ្នងធរនាំឱ្យតំបន់នោះមានការហូរច្រោះ ។ ដីមានជីជាតិល្អសម្រាប់ដំណាំ កសិកម្មក្នុងតំបន់នេះទាំងមូល ។ បច្ចុប្បន្ន មានការរានដីព្រៃសម្រាប់ធ្វើកសិកម្ម និង ក្នុងពេលអនាគតអត្រានៃការរានដីអាចនឹងកើនឡើង ។

អនុសាសន៍

ការអនុវត្តន៍ច្បាប់ និង សកម្មភាពពល្យាតនាពេលបច្ចុប្បន្ននៅក្នុងតំបន់ស្នូលនៃអភិរក្សជីវៈចម្រុះសីមា ដោយផ្តោតលើការប្រមាញ់ និង ការធ្វើពាណិជ្ជកម្មប្រភេទសត្វព្រៃសំខាន់ៗ គួរតែពង្រីកឱ្យបានគ្រប់ទីកន្លែងក្នុងតំបន់នេះ ។ ការងារនេះគួរតែរួមបញ្ចូលសត្វរក្សាដែលល្អនៅក្នុងឧទ្យានជាតិសត្វព្រៃស្នូល និង ភ្នំណាមលា ។ ការដាក់អន្ទាក់ និង ការប្រមាញ់គួរតែត្រូវត្រួតពិនិត្យឱ្យបានតឹងរឹងបំផុត ។

ដោយមានសេចក្តីប្រកាសរបស់ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និង នេសាទ ស្តីពីការអភិរក្សជីវៈចម្រុះ និង ផែនការគ្រប់គ្រងព្រៃសម្បទាន តំបន់សំខាន់សត្វព្រៃក្នុងដែនព្រៃសម្បទានគួរតែកំណត់ជាតំបន់ការពារពិសេសសម្រាប់ការអភិរក្សជីវៈចម្រុះដើម្បីធានាបានថា តំបន់ទាំងនោះមិនមានការកាប់ឈើ និង ការរំខានឡើយ ។

កម្មវិធីផ្សព្វផ្សាយចំណេះដឹងដល់សហគមន៍គួរតែធ្វើឡើងនៅក្នុងតំបន់ទាំងមូល ដោយផ្តោតលើសក្តានុពលដែលពាក់ព័ន្ធជាមួយជនជាតិភាគតិច (ក្នុង) រស់នៅក្នុងដែនព្រៃនៃតំបន់អភិរក្ស និង ការផ្សព្វផ្សាយច្បាប់ថ្មីៗដល់សហគមន៍មូលដ្ឋាន

រស់នៅខាងក្រៅតំបន់ព្រៃឈើ ។ ការងារចូលរួមគួរតែស្វែងយល់សម្រាប់ការទទួលស្គាល់ និង គាំទ្រពីប្រជាពលរដ្ឋមូលដ្ឋាន សម្រាប់តំបន់ការពារពិសេសនេះ និង ការកាត់បន្ថយនូវសកម្មភាពប្រមាញ់ទាំងឡាយ ។

ការវាយតម្លៃពិស្តារនៃការបរាជ័យ និង ការធ្វើពាណិជ្ជកម្មនៅក្នុងតំបន់គួរតែអនុវត្តដោយផ្ដោតលើតួនាទីសត្វរបស់ព្រៃ ដែលជាផ្នែកមួយនៃជីវភាពរស់នៅរបស់សហគមន៍មូលដ្ឋាន ។ សកម្មភាពគ្រប់គ្រងតាមបែបទត្រឹមត្រូវគួរតែអនុវត្តដោយផ្អែក លើទាំងសហគមន៍មូលដ្ឋាន និង ស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ ។

នៅក្នុងតំបន់ព្រៃសម្បទានក៏នៅមានអនុសាសន៍សំខាន់ៗមួយចំនួនបន្ថែមទៀត ឧទាហរណ៍ការបិទផ្លូវទាំងឡាយដែល មិនចាំបាច់បន្ទាប់ពីសកម្មភាពប្រមូលផលព្រៃឈើរួចរាល់ គួរតែបញ្ចូលទៅក្នុងផែនការគ្រប់គ្រងព្រៃឈើ ។

ការសិក្សាស្រាវជ្រាវគួរតែធ្វើឡើងបន្ថែមទៀត ដើម្បីកំណត់ស្ថានភាពប្រភេទទាមទ្រងលើទ្វីបនៅក្នុងតំបន់ ។

ឯកសារយោង

Clements, T. (2002) *Establishing a biological baseline and monitoring in the Samling Concession*, Mondulkiri.

Davidson, P. and Goes, F. (2002) Five new species for Cambodia. *Cambodia Bird News* 9: 44-46.

Duckworth, J. W. and Hedges, S. (1998) Bird records from Cambodia in 1997, including records of sixteen species new for the country. *Forktail* 14: 29-36.

Goes, F. and Davidson, P. eds. (2002) Recent sightings. *Cambodia Bird News* 9: 47-59.

Tan Setha and Pech Bunnat (2000) *Threatened galliformes of Cambodia*. Paper presented at the International Galliformes Symposium, Kathmandu, Nepal, September 2000.

Tan Seth and Pech Bunnat (2001) The status and distribution of Green Peafowl *Pavo muticus* in southern Mondulkiri province, Cambodia. *Tragopan* 16: 20.

Tan Setha and Pech Bunnat (2001) Recent information on the status and conservation of galliformes in Cambodia. Pp. 39-44 in P. McGowan ed. *Galliformes 2000: Proceedings of the 2nd International Galliformes Symposium*. Reading: World Pheasant Association.

Walston, J., Davidson, P. and Men Soriyun (2001) *A wildlife survey of southern Mondulkiri province, Cambodia*. Phnom Penh: Wildlife Conservation Society.